

Asia

ICES:n tieteelliset neuvot Itämeren kalakantojen TAC:sta vuodelle 2023

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston on kokouksessaan 17-18.10.2022 määrä päättää Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2023 komission syyskuussa annettavan ehdotuksen perusteella. Komissio laatii ehdotuksensa kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) neuvojen perusteella. Ehdotus käsitellään kesä- ja syyslokakuussa valmistelevasti BALTFISH:ssa.

Suomen BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan tapahtuvaa ennakkovaikuttamista varten on tarpeen muodostaa keskeisten kalakantojen TAC:eista Suomen kanta varhaisessa vaiheessa ICESin neuvojen perusteella.

Valtioneuvoston kanta Peruskanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2023 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävästä enimmäistuotosta (Maximum Sustainable Yield, MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee siten vahvistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

ICES toistaa neuvonsa vuodelle 2022, jonka mukaan sekä kaupallisen että vapaa-ajan kalastuksen lohisaaliin meren sekakantakalastuksessa tulisi olla nolla kalaa myös vuonna 2023. Pohjoisella-Itämerellä, Ahvenanmerellä, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella (leveyspiirin 59°30'N pohjoispuolella osa-alueilla 29N, 30 ja 31) voidaan neljän merimailin sisäpuolella kutuvaelluksen aikana (toukokuun alun ja elokuun lopun välisenä aikana) kuitenkin kalastaa kohdennetusti enintään 75 000 lohta.

ICES:n neuvon perusteella lohen sekakantakalastus Itämeren pääaltaalla leveyspiirin 59°30'N eteläpuolella tulisi edelleen pitää kiellettyinä heikkojen lohikantojen

elvyttämiseksi. Kielto koskisi myös alueella harjoitettavaa lohien vapaa-ajankalastusta. Vuodelle 2022 tehtiin tätä koskeva ratkaisu, mutta lohien vapaa-ajankalastuksessa sallittiin yhden eväleikatun lohien pitämisen kalastajaa ja päivää kohden. Suomi pitää tieteellisen neuvon mukaisen kalastuskiellon asettamista Itämeren pääaltaalle erittäin tärkeänä.

Suomi kannattaa ICES:n neuvon mukaista ratkaisua vuodelle 2023 siten, että lohisaalis osa-alueilla 29N, 30 ja 31 olisi ICES:n esittämä enintään 75 000 lohta. Vähimmäisratkaisuna voidaan kuitenkin hyväksyä vuonna 2022 tehtyä ratkaisua vastaava järjestely, jonka mukaan vuoden 2022 TAC kaupalliselle kalastukselle asetettiin 63 811 loheksi siten, että muut Itämeren jäsenvaltiot sitoutuivat siirtämään hyödyttömiksi tulleet lohikiintiönsä tarvittavilta osin ylläpitämään Suomen (ja Ruotsin) rannikkokalastusta.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot edelleen valvovat, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohienkalastusta ja että lohienkalastuksen edellä mainittua kieltoa Itämeren pääaltaalla noudatetaan.

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohien monivuotinen suunnitelma.

Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomenlahden lohien TAC

ICES:n neuvon mukaan kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 11 800 lohta. Tästä määrästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien sekä vapautettujen alamittaisten (kuolleet) lohien määrä ja arvioitu raportoimaton saalis sekä Venäjän osuus (9,3 %).

Suomi kannattaa Suomenlahden lohien TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon mukaisesti kuluvan vuoden tasolle 9 455 loheksi.

Pohjanlahden silakan TAC vuonna 2023

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin alarajasta pistearvoon saakka (vaihteluväli 0,206 – 0,272, pistearvo 0,271) perusteella siten, että TAC olisi vähintään 80 047 tonnia ja enintään 102 719 tonnia (-28 % - -7,4 %).

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin alarajasta pistearvoon saakka (vaihteluväli 0,15 – 0,26, pistearvon 0,21) perusteella siten, että TAC olisi vähintään 70 130 tonnia ja enintään 95 643 tonnia.

EU:n TAC muodostuisi vähentämällä Venäjän osuus (9,5 %, 9 086 tonnia) ja ottamalla huomioon Riianlahden ja pääaltaan välinen vaellus (95 643 – 9 086 (Venäjän osuus) - 3 211 (Riianlahdella pyydettyävä pääaltaan silakka) + 794 (pääaltaalla pyydettyävä Riianlahden silakka) = EU:n TAC esim. enintään 84 140 tonnia (+ 56 %).

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy vaihteluvälin (0,24 – 0,38) perusteella siten, että otetaan huomioon pääaltaan ja Riianlahden välinen vaellus.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja MSY-pistearvon 0,31 (vaihteluväli 0,22 – 0,41) perusteella siten, että TAC olisi 249 237 tonnia. TAC:n tasossa tulee ottaa huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 224 113 tonnia (- 11 %).

Itäisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa ICES:n neuvoa siitä, että turskan kohdennetulle kalastukselle ei aseteta TAC:ia. Muussa kuin turskan kalastuksessa saatavalle turskan sivusaaliille olisi vahvistettava noin 600 tonnin TAC. Suomi myös kannattaa nykyistä kuturauhoitusta (touko-elokuu) ja vapaa-ajankalastuksen kieltämistä turskan pääasiallisilla esiintymisalueilla.

Turskan sivusaaliskiintiön kohdennettu käyttö osana tutkimuskalastusta olisi sallittava, jotta turskakannan tilan kehitystä voidaan arvioida. Vaihtoehtoisesti tulee sallia turskaan kohdentuva pienimuotoinen kalastus alle 12 metrin pituisilla muuta kuin trooleja käyttävillä kalastusaluksilla läntisen silakan vuotta 2022 koskevan ratkaisun mukaisesti.

Lisäksi Suomen kannalta on tärkeää, että jäsenvaltiot uudestaan sitoutuvat turskaa koskeviin kiintiövaihtoihin niin, että turska ei muodostu pullonkaulalajiksi niille jäsenvaltioille, joiden turskakiintiöt ovat pienet.

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon perusteella siten, että kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen yhteissaalis olisi enintään 943 tonnia. Kohdennettu kalastus ja kalastuskuolevuus on syytä pitää mahdollisimman alhaisella tasolla.

Meritaimen

Suomi kannattaa sitä, että meritaimenen kalastuskieltoa jatketaan myös vuonna 2023 neljää meripeninkulmaa kauempana perusviivoilta mitattuna.

Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Suomi on valmis hyväksymään sellaisia neuvotteluprosessin aikana esille tulevia ratkaisuja, jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.

Pääasiallinen sisältö

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 31.5.2022 neuvonsa vuoden 2023 TAC:sta Itämeren kalakannoille (ks. taulukko alla). ICES:n neuvot muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2023 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio antaa neuvojen perusteella syyskuun alussa ehdotuksensa Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2023.

Itämeren kalakanta	EU TAC 2022	Suomen kiintiö vuonna 2022 (ilman siirtoja vuodelta 2021)	ICES:n neuvo vuoden 2023 TAC:ksi Itämerellä
Pohjanlahden silakka	111 345	91 287	80 047 - 103 059
Pääaltaan silakka	53 653	11 766	70 130 - 95 643
Läntinen silakka	788	0	0
Riiianlahden silakka	47 697	0	34 797 - 52 132
Kilohaili	251 943	13 010	183 749 - 317 905
Pääaltaan/Pohjanlahden lohi	63 811	16 488	75 000 *
Suomenlahden lohi	9 455	8 486	11 800
Läntinen turska	489	4	943
Itäinen turska	595	10	0

* 75 000 lohta pyydettyväksi vain osa-alueilla 29N, 30 ja 31 neljän merimailin sisäpuolella touko-elokuussa. Kalastus olisi kielletty osa-alueilla 22-28 ja 29S, eli Itämeren pääaltaalla.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävän enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat, jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Esimerkiksi Tornionjokeen on kesällä 2021 noussut runsaasti lohta.

Tornionjoen Kattilakoskella olevan kaikuluotauslaskennan perusteella syyskuussa 2021 saavutettiin 91 000 lohen lukumäärä, joka on 2009 alkaneen laskennan kolmas suurin havainto. Pohjanlahdella on myös eräitä heikommassa tilassa olevia lohikantoja, mutta Itämeren pääaltaan lohikannat ovat erityisen heikossa tilassa.

ICES tuo neuvossaan erityisesti esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. Tämän vuoksi lohenkalastusta tulisi tällä alueella lopettaa.

Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä. Keila ja Kunda ovat poikastuotannon perusteella saavuttaneet MSY tilan.

ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

Pohjanlahden silakkakanta on uudella vuosituhannella vähitellen pienentynyt, mutta on sekä koon (hieman tavoiterajan yläpuolella) että kalastuskuolevuuden osalta MSY – tilassa. Viime vuosina kalojen kunto on heikentynyt ja saaliissa havaitaan laihtuneita yksilöitä.

ICES arvioi, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kutukanta on edelleen tavoitetasoa pienempi (ei kuitenkaan korjaavia suojatoimenpiteitä edellyttävää kokoa (Blim) pienempi) ja kalastuskuolevuus merkittävästi tavoitetasoa suurempi. Vuoden 2022 osalta tilanne arvioidaan kuitenkin paremmaksi. Suurempaa vuosiluokkaa ei ole tullut vuoden 2015 jälkeen, mutta vuoden 2019 vuosiluokkaa on aiemmin arvioitua suurempi.

Riianlahden silakan kutukanta ylittää merkittävästi tavoitetasoaan ja kalastuskuolevuus alittaa merkittävästi enimmäistasoaan.

Kilohailin kutukanta on tavoitetasossa, mutta kalastuskuolevuus enimmäistasoaan suurempi.

ICES:n tiedoista käy ilmi, että itäisen turskan kutukanta on pienentynyt vuodesta 2015 lähtien ja on viimeisten viiden viimeisimmän vuoden aikana ollut alle Blim arvon. Kalastuskuolevuus on kuitenkin pienentynyt vähäiseksi. ICES antaa varovaisuusperiaatteeseen perustuvan suosituksen 0 saaliista osa-alueilla 24-32.

Läntisen turskakannan tila on hieman kohentunut, mutta edelleenkin sen koko ja kalastuskuolevuus eivät ole MSY tavoitetasoissa. Vuoden 2022 vuosiluokka arvioidaan aiempia suuremmaksi, joten saalismäärää voidaan hieman korottaa.

Meritaimenen osalta EU:ssa ei tehdä päätöksiä TAC:sta. Itämerellä on satoja meritaimenkantoja, jotka vaeltavat rannikkojen lähivesillä. Tämän takia meritaimenkannat eivät muodosta yhteistä kalavaraa, jonka kattava sääteleminen EU:n vahvistamalla TAC:lla olisi tarkoituksenmukainen hoitotoimenpide. ICES toteaa meritaimenta koskevassa neuvossaan, että meritaimeneen kohdistuvaa kalastusta tulisi vähentää luonnonvaraisten meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä. Suomessa luonnonvaraiset meritaimenet ovat merialueilla rauhoitettuja. Saaliiksi saa kaikessa kalastuksessa ottaa vain eväleikattuja (= istutettuja) meritaimenia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto 7.6.2022

Eduskuntakäsittely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Neuvoston vahvistamat TAC:t ja kalastuskiintiöt eivät vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on edustaja kalastusjaostossa.

Taloudelliset vaikutukset

ICES:n tieteellisten neuvojen toteutuminen aiheuttaisi kielteisiä vaikutuksia silakan kalastukseen Pohjanlahden kiintiöalueella, jonka kiintiömäärä vähenisi Suomessa kuluvan vuoden noin 102 000 tonnista noin 65 600 + kuluvalta vuodelta siirtyvään 10 000 tonniin, eli nettomääräisesti noin 26 prosentilla. Kiintiövähennysten vaikutuksia vaimentaa se, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kiintiömäärä hieman suurenisi. Sen sijaan myös kilohailin kiintiömäärä pienenesi hieman. Silakan kiintiömäärien pienentyminen aiheuttaa menetyksiä Pohjanlahden silakankalastuksessa ja siihen liittyvissä elinkeinoissa.

Lohenkalastuksen kieltäminen Itämeren pääaltaalla ei aiheuttaisi menetyksiä suomalaisille kaupallisille kalastajille, koska lohenkalastusta harjoitetaan yksinomaan osa-alueilla 29N, 30, 31 ja 32. Samoin kalastuskauden ja -alueen rajoittaminen touko-elokuulle neljän merimailin sisäpuolelle Suomen aluevesillä käsittäisi valtaosan nykyisestä kaupallisesta pyynnistä. Neljän merimailin rajoitus aiheuttaisi menetyksiä vain harvalle kaupalliselle kalastajalle, joskin menetys yksittäisille kalastajille voi olla tuntuva. Siimojen käyttökielto neljän merimailin ulkopuolella vaikuttaisi myös vain harvan kaupallisen kalastajan toimintamahdollisuuksiin.

Lohi on usealle rannikon kaupalliselle kalastajalle keskeinen saalislaji, joka toimii tärkeänä perustana muullekin kalastukselle. Lohen kalastusmahdollisuuksien pienennystä olisi vaikeaa korvata muiden lajien kalastusta lisäämällä, joten vähenemä aiheuttaisi merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja heikentäisi edelleen rannikkokalastuksen toimintaedellytyksiä ja uusien kalastajien tuloa alalle sekä kotimaisen kalan tarjontaa.

Lohen vapaa-ajankalastuksessa saa kuluvana vuonna ottaa saaliiksi sekä luonnonlohia että eväleikattuja istutettuja lohia Suomen merialueella (rajoitukset eivät koske Suomenlahtea) neljän merimailin sisäpuolella touko-elokuussa. Eväleikattuja lohia (1 lohi päivässä kalastajaa kohden) saa ottaa saaliiksi vetouistelukalastuksessa neljän merimailin ulkopuolella koko vuoden ja neljän merimailin sisäpuolella syys-huhtikuussa. Luonnonlohet tulee vapauttaa tässä kalastuksessa. Merellä olevista pyyntikokoisista lohista voidaan karkeasti arvioida, että noin kolmasosa on eväleikattuja istutettuja lohia.

Tieteellisen neuvon neljän merimailin rajoitus rajoittaisi myös vuonna 2023 merkittävästi lohen vapaa-ajan kalastusta, joka oli aiemmin pääosin neljän merimailin ulkopuolella tapahtuvaa vetouistelua. Alue, jolla vetouistelua voitaisiin harjoittaa, supistuisi myös vuonna 2023 huomattavasti ja monet parhaista pyyntialueista sulkeutuisivat kalastukselta, mikä voisi johtaa tiettyjen kalastuksen piiriin jäävien alueiden ruuhkautumiseen. Rajoituksella olisi myös välillisiä vaikutuksia mm. kalastusmatkailuyritysten, kalastusvälineiden, vieheiden sekä matkailu- ja majoituspalveluiden myyntiin.

Rajoitukset eivät sinänsä vähentäisi vapaa-ajankalastuksen ja vetouistelun harrastusmahdollisuuksia. Luonnonlohien vapauttamisvelvoite neljän meripeninkulman ulkopuolella todennäköisesti kuitenkin vähentää kiinnostusta vetouistelukalastukseen.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa pyrkineet yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta. Latvian puheenjohtolla pyritään myös vuoden 2023 TAC:sta yhteisymmärrykseen BALTFISH:ssa.

Asiakirjat

[ices.dk](https://www.ices.dk)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 162458
Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	jaosto kalastus (EU 17), kalastus MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNK, VTV, YM
